2011

De què parlem quan parlem de pedagogies de la història?

Oriol Fontdevila
MUSEU COMARCAL DE MANRESA

Vídeo basat en entrevistes realitzades als diferents agents implicats en el projecte *Aprendre de l'escola. Manresa segle XX*, que es va desenvolupar a l'Espai Memòries del Museu Comarcal de Manresa al llarg dels anys 2010 i 2011.

Mentre que amb *Aprendre de l'escola* es varen desenvolupar diferents investigacions a l'entorn de la història de l'educació a la ciutat, amb el vídeo *De què parlem quan parlem de pedagogies de la història?* es va procedir a detectar els diferents posicionaments pedagògics que confluïen a l'entorn d'un projecte de memòria històrica com és el matei Espai Memòries. La investigació permet rastrejar, així, els discursos i les expectatives que té la investigació historiogràfica per part de l'administració pública, la direcció de museus, l'educació secundària, l'educació en el lleure, la pràctica artística, la investigació acadèmica, etcètera.

Extractes del vídeo:

«Els museus sempre estem fent pedagogia perquè estem produint un discurs, posant-lo a la via pública, i donant-lo com una forma d'interpretar la nostra història... A les sales del museu habitualment el construïm en una única direcció, mentre que a l'Espai Memòries construïm una representació gairebé en bucle, com una columna salomònica.» Francesc Vilà. Director del Museu Comarcal de Manresa

«Penso que el museu és un gran aparador. Tu a partir d'aquí descobriràs i si tens curiositat entraràs en una altra dinàmica d'aprendre.» Montserrat Morera. Tècnica auxiliar d'equipaments. Museu Comarcal de Manresa

«No anem al museu a veure el que ens expliquen els historiadors, al museu en tant que institució legitimadora de coneixement, sinó que intentem engegar un procés en què els estudiants puguin investigar i construir un relat històric per ells mateixos.» Francisco Rubio, Luca Rullo, Mariló Fernández. *L'herència*

«Aquesta idea de tenir un espai del museu on tu descobreixes i tu construeixes és magnífica. Però penso que a molta gent els crearà una certa perplexitat, perquè esperen que se'ls digui aquella asseveració, aquella pontificació... Hem après molt més del que la manca de certeses ens feia veure.» Roger Olivella, Llorenç Planes, Anna Canadell, Sílvia Merino. Cicle Formatiu d'Animació Sociocultural de l'IES Guillem Catà. *L'herència*

«Quan intentem fer pensar en com hauria de ser l'educació, en quines continuïtats i discontinuïtats hi ha hagut, ens estem avançant a la història, perquè fem reflexionar a uns nens sobre les maneres d'aprendre.» Agnès Torras. Professora de Teoria i Història de l'Eduació. Co-comissària de l'exposició *Aprendre de la història.*

«És tan fàcil com dir: "mira com explica la història El País i com l'explica La Razón". Els dos t'estan parlant dels mateixos fets. El què passa és que moltes vegades des de punts de vista totalment diferents.» Xavier Gil. Fotògraf. Suport tècnic audiovisual. *Aprendre de l'escola*

«El tema primordial de l'Espai Memòries és la part de memòria, però al mateix temps incorporem les disciplines artístiques per tal que siguin un suport per explicar aquesta història, aquestes vivències i aquest coneixement que volem transmetre.» Ignasi Perramon, Regidor de Cultura de l'Ajuntament de Manresa

«La pedagogia de la història és tendenciosa perquè els continguts que es transmeten els elaboren uns agents segons els seus punts de vista. A més a més la història es fonamenta en una documentació que ha estat generada també per uns agents, per uns poders, els quals la utilitzen com a instrument de control. Per tant, cal analitzar-la, reinterpretar-la des de nous punts de vista, també des de la recuperacio de la memòria» Mercè Argemí. Tècnica de Patrimoni de l'Ajuntament de Manresa

«Les noves generacions estan demanant participar més dintre de les democra cies gràcies a que tenen una educació molt més completa i oberta. Aleshores jo crec que s'ha de continuar en la li nia d'una educació i un coneixement de la història des la llibertat.» Josep Bernal González, Muntatge de l'exposició *Aprendre de l'escola*

«Tenemos una escultura de Franco en el pueblo, ¿qué hacemos? Directamente la quitamos y la llevamos a un almacén, en lugar de convertir eso en otra 13 cosa... puedes reinterpretarla, puedes crear algo a su alrededor... Es como aniquilar algo desde cero, como si no hubiera pasado nada.» Daniel García, Oriol Luján, Laia Ramos. *Arxiu en procés*

«Amb el joc hem creat situacions que reflecteixen certes èpoques, potser sense aprofundir molt a nivell històric, però sí intentant que el jugador pugui estar de forma vivencial a cada un dels moments.» Arnau Torredeflot, Ferran Renalias, Xavier Juan. Club del Joc del CAE. *Manresa Campus de Batalla*

No es tracta d'anar a fer els nous monuments a la democràcia... Això podria arribar a ser la tergiversació dels espais de memòria històrica. Precisament queda el repte d'aprendre a treballar democràticament la memòria històrica.» Oriol Fontdevila, crític d'art. Co-comissiari d'*Aprendre de l'escola*